

NOVA GORICA ▶ Dvojni pomnik junaku

Heroj iz Azerbajdžana

Novogoriška organizacija ZZB in občina sta prisluhnili pobudi veleposlaništva Azerbajdžana na Dunaju: v Šempasu bodo postavili spomenik Mihajlu, junaku v obeh deželah.

Mihajlo, doma iz Bakuja v daljnem Azerbajdžanu, je kot najuspešnejši diverzant IX. korpusa padel 2. novembra 1994 na Vitovljah. Leta 1957 je bil proglašen za heroja partizana takratne ZSSR. Po osamosvojitvi ga v Azerbajdžanu častijo kot največjega nacionalnega junaka.

Bojna pot Mihajla in tako imenovanega ruskega bataljona je opisana v brošuri, katere avtor je **Ciril Zupanc**, član novogoriške organizacije ZZB, izdal pa jo bo Goriški muzej.

Kot je znano, so pripadniki tako imenovanih vlassovcev po razpadu Italije leta 1943 začeli množično zapuščati nemške in prestopati v partizanske enote. Poveljstvo IX. korpusa je odločilo, da jih združi v skupno enoto in julija 1944 je v okviru korpusa nastal ruski bataljon. Tako so ga poimenovali, čeprav so bili v njem pripadniki mnogih, tudi azijskih narodov. Med borci je bil tudi legendarni Mihajlo. Padel je med roparskim pohodom nemških vojakov na Vito-

vljah. Pokopan je v skupni grobnici padlih borcev ruskega bataljona v Čepovanu.

Naj dodamo, da se zgodba o ruskem bataljonu konča 15. maja 1945, ko je 600 preživelih borcev (med njimi je bilo 16 deklet) iz Šempasa odpotovalo proti svojim domovom. Od jeseni 1943 do konca vojne jih je padlo več kot 150, ranjenih je bilo 250.

Za postavitev spomenika v Šempasu (na zelenici pri pokopališču) so se odločili, ker je kraj pač bliže Novi Gorici in dovolj blizu Vitovelj, kjer so Mihajlu pred leti postavili spominsko ploščo. V Šempasu je tudi zahvalna plošča borcem ruskega bataljona. Spomenik bodo izdelali v Azerbajdžanu, in sicer v dveh primerkih, drugega, enakega prvemu, bodo postavili v Bakuju. Datum slovesnosti še ni določen, saj se Azerbajdžan menda še pogaja z Rusijo, ki naj bi Mihajla še naprej častila kot heroja Sovjetske zveze. Vsekakor bodo spomenika postavili do konca leta. **DK**